

Sorø Afdelingen

Formand: Niels Hilker, Smedevej 66, 4180 Sorø

Telefon: 30.40.05.09. - Mail: Niels.Hilkers@gmail.com

Sorø, den 20. september 2018

Hørings svar til Vision 2022

Danmarks Naturfredningsforening Sorø har med stor interesse fulgt Byrådets arbejde med udviklingen af en ny Vision og Planstrategi i form af Vision 2022. Vi finder det meget positivt, at Byrådet har besluttet at lade FN's verdensmål udgøre den overordnede ramme for det fremtidige politiske arbejde i Sorø Kommune.

FN's verdensmål tager fat i 17 af verdens mest presserende udfordringer. Udfordringer som i større eller mindre grad er tilstede i alle verdens lande. Med verdensmålene er de 192 medlemslande nået til enighed om, hvilke udfordringer der skal løses.

I vores høringssvar har vi primært lagt vægt på de elementer af FN's verdensmål, der ligger inden for Danmarks Naturfredningsforenings formål om at fremme naturen, tage vare på miljøet og sikre et ansvarligt forbrug og bæredygtig energiforsyning i relation til klimaet. Desuden har vi lagt vægt på, hvordan naturen kan bruges af borgerne til rekreative og sundhedsmæssige formål.

Overordnet bemærker vi, at udkast til Vision 2022 i nogle henseender ikke er særlig konkret. Vi har forsøgt at være relativt konkrete, både i forhold til indhold, men også i forhold til hvordan og hvor tilføjelserne konkret kan fremgå af det endelige dokument.

I den forbindelse finder Danmarks Naturfredningsforening Sorø (herefter DN) det også positivt, at Byrådet som et led i processen med strategien har valgt at afholde et åbent debatmøde forud for afgivelsen af interessenternes høringssvar. På baggrund af nærværende høringssvar står vi naturligvis til rådighed for en mere tilbunds gående dialog om, hvordan de natur-, miljø- og klimamæssige aspekter af FN's verdensmål kan indarbejdes yderligere i byrådets Vision 2022. Herunder hvordan de kan spille sammen med samtlige fire temaer, som byrådet har valgt som ramme om verdensmålene.

Som det fremgår nedenfor er DN's væsentligste forbehold til byrådets Vision 2022, at byrådet ikke har fundet to af verdensmålene relevante for Sorø Kommune. Det gælder:

- **Verdensmål 6, Rent vand og sanitet (Drikkevand)**

- **Verdensmål 15, Livet på land (Natur og miljø)**

Således savner DN, at den rent politiske vurdering af de enkelte verdensmåls relevans for Sorø Kommune, var blevet suppleret af en faglig og apolitisk vurdering før udvælgelsen. DN er overbevist om, at faglige begrundelser for de valgte og fravalgte verdensmål ville have styrket den endelige tyngde af Vision 2022. Både i sin endelige form, men også når den skal 'gives liv' sammen med borgere, virksomheder og foreninger.

Nedenfor følger DN's konkrete anbefalinger og konkrete forslag til ændringer eller tilføjelser. Samlet set er der tale om 8 overordnede anbefalinger og 30 forslag til ændringer eller tilføjelser. Vi håber at Byrådet finder dem konstruktive og brugbare.

DN ser frem til at følge processen hvor forslag fra DN og andre interessenter indarbejdes i kommunens oplæg til Vision 2022 og står som nævnt til rådighed for yderligere drøftelser af anbefalingerne.

God vind med det videre arbejde.

Danmarks Naturfredningsforening Sorø

Nr	Anbefalinger	Side	Forslag til ændringer/tilføjelser. <i>Kursiv indikerer forslag til konkrete tekstændringer</i>
1	Indledningen I indledningen, side 4, opsummeres i hovedtræk de elementer som kommunen ønsker at prioritere (Vi tror på..., Vi vil...). Hver sætning henviser til de 9 udvalgte verdensmål. Dog mangler der en sætning, der henviser til de udvalgte mål 7, 12 og 13 som vedrører energi, forbrug og klima. Elementer der er bærende for visionens grønne aspekter.	4	<i>Vi vil styrke vores indsatser for en grøn udvikling. Vi har fokus på omstilling til vedvarende energi, sørger for at have et ansvarligt forbrug gennem affaldshåndtering og at reducere kommunens samlede CO2-udledning via energirenovering og fokus på transport.</i>
2	I introduktionen til verdensmålene, side 5, i delafsnittet 'Verdensmål' opremses hvad verdensmålene forpligter FN's medlemslande til. Hvis introen til verdensmålene skal være dækkende, bør forpligtelsen vedr. en	5	<i>(...) og bedre sundhed til alle, en klima- og miljømæssig bæredygtig udvikling samt skabe mere vækst.</i>

	klima- og miljømæssig bæredygtig udvikling tilføjes.		
3	<p>Bæredygtighed - definition</p> <p>Et bærende element i Vision 2022 er "bæredygtighed" og formuleringen om "en bæredygtig udvikling".</p> <p>DN savner klarhed i forhold til hvilken betydning byrådet præcist tillægger begrebet bæredygtighed. Derfor foreslås det, at bæredygtighedsbegrebet <u>defineres</u> nærmere i Vision 2022.</p> <p>DN anbefaler i den forbindelse, at kommunen bruger FNs definition der udspringer af den alment anerkendte definition fra Brundtlandrapporten fra 1987: "En bæredygtig udvikling opfylder nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare."</p> <p>https://www.un.org/sustainabledevelopment/development-agenda/</p>	7	<i>Ved en bæredygtig udvikling forstås vi en udvikling der opfylder nuværende generationers behov uden at bringe fremtidige generationers mulighed for at opfylde deres behov i fare. Dermed vil Sorø Kommune lægge sig op ad den af FN anerkendte definition af bæredygtighedsbegrebet.</i>
4	<p>Naturen</p> <p>Vision 2022 fremhæver Sorø Kommunes natur som enestående og fantastisk. DN ser med stor tilfredshed, at naturen betragtes som værdifuld, og vi mener, at en forudsætning for at skabe gode oplevelser i naturen er, at den har en fremtrædende plads når vi i øvrigt udvikler kommunen.</p> <p>I Vision 2022 kobles 'naturen' dog alle steder sammen med 'kultur og historie' samt til oplevelser. En sammenkobling der hverken er til gavn for historien, kulturen eller naturen selv. De tre områder er væsensforskellige og præget af meget forskellige grundvilkår.</p> <p>Derfor anbefaler DN af 'naturen' udskilles som tema og at de forudsætninger der er fremgår af Verdensmål 15 – Livet på land skrives ind i Vision 2022</p> <p>'Livet på land - Verdensmål 15' omhandler beskyttelse, genopretning og en bæredygtig forvaltning af naturen og betoner herunder et nødvendigt samspil med skov- og landbruget. Dette samarbejde finder DN særligt vigtigt. Dels fordi disse erhverv er fremtrædende i Sorø Kommune og fordi et stærkt og udviklet samarbejde med disse erhverv styrker muligheden for</p>	15	Verdensmål 15 skrives ind i Tema 2's indledning.
		16	<p>Afsnittet "Enestående natur, kultur og historie" ændres til "Enestående kultur og historie" og konsekvenstilpasses.</p> <p>Nyt afsnit tilføjes: <i>Mangfoldig natur: I Sorø Kommune er der en unik natur som rummer sjældne arter og enestående landskabstyper. En varieret og spændende natur er afgørende for oplevelsen af lokalområderne som gode steder at bo. Nogle steder kræver naturen pleje og andre steder kan den udvikle sig vildt. Naturen kræver også plads at udfolde sig på. Manglen på plads er den største udfordring for naturen generelt. Vi skal sammen med lodsejere og borgere arbejde for at skabe mere og bedre natur i samspil med omgivelserne.</i></p>

	<p>at tage vare på arter og naturtyper som er særligt trængte eller særligt knyttet til lokalområdet.</p> <p>Sorø Kommune har en Naturkvalitetsplan fra 2015. DN mener at denne udgør et godt fundament for det videre arbejde med at styrke naturen i Sorø Kommune og anbefaler i den forbindelse, at der knyttes en egentlig strategi- og handleplan til denne.</p> <p>Sorø Kommune har i lille skala taget hul på Vild med Vilje ved at udlægge offentlige græsarealer til formålet. DN priser initiativet velkomment og foreslår, at man kobler kampagnens intentioner om involvering af borgerne på initiativet, herunder skaber aktiviteter der giver borgerne lyst til at videreudvikle konceptet til gavn for den bynære natur. En mere samskabende tilgang som den foreslåede vil desuden passe sammen med Verdensmål 17 (delmål 17.17) om partnerskaber med civilsamfundet.</p>	17	<p>Afsnittet 'Byrådet vil' konsekvenstilpasses ved at 'natur' udskilles til selvstændigt punkt:</p> <p><i>Byrådet vil: Værne om naturen og skabe gode levevilkår for plante- og dyreliv.</i></p> <p><i>Byrådet vil: Skabe grundlag for at naturen og grønne hensyn indarbejdes i by- og erhvervsudviklingen.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Udarbejder en naturstrategi- og handleplan for bæredygtig natur og øget artsrigdom.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Skaber spredningsveje (økologiske forbindelser) mellem vore store naturområder, sådan at art arter bedre kan spredes.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Sætter fokus på biodiversiteten når vi plejer offentlige arealer, fx ved at udvikle flere 'Vild med Vilje-arealer'.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Involverer og opfordrer private ejere af større grønne arealer til at skabe plads til et vildere insekt- og planteliv.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Udarbejder en politik for lokalplaner som beskriver forholdet og afvejninger mellem natur- og erhvervsudviklingsinteresser og principper for dispensationer.</i></p>
5	<p>Generelt om 'Klimaindsats – verdensmål 13' I Vision 2022 er Verdensmål nummer 13 Klimaindsats indarbejdet i 'Tema 2:</p>	18	<p><i>Byrådet vil: Sætte Sorø Kommune på landkortet som en grøn og bæredygtig kommune og sætte et</i></p>

	<p>Levende by er og lokalsamfund – med natur, kultur og historie’.</p> <p>Temaet beskriver rigtig fint hvordan Sorø Kommune aktuelt arbejder med at reducere sin CO2-udledning. Det beskrives også godt hvordan alle – herunder også borgere og erhvervsliv kan spille en rolle. DN er glade for og anerkender at Sorø Kommune ser sig som en aktør når det gælder kampen for at reducere effekterne af de kommende klimaforandringer.</p> <p>DN ser klimaets tilstand som én af tidens allervigtigste politiske dagsordener og ønsker derfor at dette verdensmål spiller en endnu mere fremtrædende rolle i Vision 2022.</p> <p>Således bør Sorø Kommune tage en meget med aktiv rolle fremadrettet og ikke alene i Vision 2022 referere til de initiativer der allerede er implementeret eller besluttet (hhv. affaldssortering og fjernvarmeanlæg).</p> <p>DN anbefaler at Sorø Kommunes ambition om at reducere CO2-udledningen følges op af meget konkrete mål for reduktionen og at denne kobles til en ambitiøs strategi, der går på tværs af forvaltningsområder og sektorer. DN anbefaler desuden Sorø Kommune udnytter den øgede klimabevidsthed der er i befolkningen til et styrket samspil med ressourcerne i civilsamfundet.</p> <p>Se følgende for inspiration til kommunale klimaindsatser: https://realdania.dk/projekter/klima100</p>		<p><i>ambitiøst mål for reduktionen i CO2-udledningen.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Etablerer en grøn udviklingsstrategi på tværs af offentlige og private aktører.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Etablerer 2-3 innovative fyrtårnsprojekter inden for både CO2-reduktion og klimasikring.</i></p> <p>Følgende kan indgå i tema 2, men mere relevant i tema 4 da det vedrører en bæredygtig vækst i erhvervslivet.</p> <p><i>Sådan gør vi: Sætter særligt fokus på det regionale vækstpotentiale inden for grøn energi, grøn innovation og energirensning.</i></p>
6	<p>Grønne indkøb og udbud</p> <p>DN finder det meget positivt, at der i Vision 2022 skrives, 'At man som en mindre kommune godt kan have et større udsyn og tage et ansvar, som rækker ud over kommunegrænsen og ind i fremtiden.'</p> <p>Det kan gøres gennem indkøbs- og udbudspolitikken. DN anbefaler, at indkøbs- og udbudspolitikken revideres og at der sættes mere tydelige mål for miljømæssigt bæredygtige indkøb, fx i form af øget prioritering af miljømærkede produkter og vægtning af cirkulær økonomi i udbud</p>	18	<p>Afsnittet 'Sådan gør vi' 'Vi har fokus på energieffektivitet...' konsekvenstilpasses.</p> <p><i>Det vil vi: Byrådet vil mindske kommunens klima- og naturaftryk gennem en øget prioritering af grønne indkøb.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Reviderer vores indkøbs- og udbudspolitik således at den i højere grad vægter</i></p>

	<p>vedrørende byggeri. Derfor anbefaler DN desden, at Vision 2022-elementerne vedr. indkøb og udbud bliver mere konkrete.</p> <p>Anbefalingen understøttes af CONCITO, som henviser til danske og internationale undersøgelser, der peger på, at det at drive grønne indkøb fremad i en kommune er en af de mest effektive metoder til at skabe positive effekter på klimaet. Populært taler man om at udnytte "den grønne indkøbsmuskel". https://www.concito.dk/nyheder/kommunerne-drivkraft-groenne-omstilling</p>		<p><i>miljømæssig bæredygtighed som betydende parameter.</i></p>
7	<p>Rent drikkevand og sanitet Verdensmål 6 vedrører rent drikkevand og sanitet. DN kan konstatere at verdensmålet ikke har fundet vej ind i Vision 2022. Rent vand er den vigtigste naturressource i verden – således også i Sorø Kommune. Nedsivning af sprøjtegifte er den største trussel mod drikkevandet og udgifterne til rensning og omlægning af forsyning såfremt der opstår alvorlig forurening vil være betydelige. Aktuelt er der fundet pesticidrester af svampemidlet DMS i tre af Sorø Vandværks borerer.</p> <p>Rent drikkevand er afgørende for et sundt liv for Sorø Kommunes borgere ligesom rent drikkevand er en forudsætning for at kunne tiltrække borgere til landområderne.</p>	--	<p><i>Det vil vi: Byrådet vil sikre rent drikkevand for fremtiden til alle borgere i Sorø Kommune.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Vi undersøger det nuværende og historiske omfang af brugen af sprøjtemidler omkring vandindvindingsområderne.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Vi udarbejder en samlet indsatsplan for rent drikkevand.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Som kommune udnytter vi bestemmelserne i miljøbeskyttelsesloven til at forbyde sprøjtning ved vore vandboringer.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Vi stiller krav til Forsyningen om at sikre drikkevandet mod pesticidforurening.</i></p>
8	<p>Sundhed og trivsel – verdensmål 3 DN er enig i afsættet i Tema 1 hvor sundhed og trivsel kobles til ambitionen om at sikre et godt hverdagsliv for alle borgere. DN arbejder for at få flere borgere ud i naturen ud fra præmissen om, at man skal kende naturen for at kunne passe på den.</p> <p>Men naturen kan også passe på mennesker og dermed bidrage til</p>	14	<p><i>Byrådet vil: Skabe mulighed for at flere borgere får glæde af og adgang til naturen</i></p> <p><i>Byrådet vil: Skabe mulighed for at naturen bruges i såvel sundhedsfremmende, forebyggende og helbredende øjemed.</i></p>

<p>sundheden. Forskningen har vist, at naturen helbreder og har en positiv effekt på stress, angst og depression og naturen i det hele taget gør os gladere. Naturen påvirker mennesker psykisk og socialt og bidrager til at fremme indlæring blandt børn.</p> <p>Derfor anbefaler DN at naturen i højere grad bringes ind som element og ramme for den almene og trivsel og for sundhedsindsatset rettet mod særlige grupper.</p>	<p><i>Byrådet vil: Forbedre mulighederne for at børn i alle aldersgrupper kan modtage undervisning i naturen -fx ved at styrke naturvejlederfunktionen.</i></p> <p><i>Sådan gør vi: Indarbejder naturen som element og væsentlig ramme i vores politikker, strategier og handleplaner for hhv. demens, psykosociale indsatser, handicappede, sundhedsfremme og forebyggelse – og handler derefter.</i></p>
---	--